

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Освітня програма	27909 Гідрологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	103 Науки про Землю

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	27909
Назва ОП	Гідрологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кушнір Анатолій Степанович, Ільїн Леонід Володимирович, Пасько Володимир Феодосійович, Захаров Олексій Олексійович, Прасул Юлія Іванівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	12.03.2025 р. – 14.03.2025 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/2025/vidomosti_103_h.pdf
Програма візиту експертної групи	https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/2025/prog_106_103.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Аналіз матеріалів акредитаційної експертизи та Відомостей самооцінювання ОП Гідрологія зі спеціальності 103 Науки про Землю за першим (бакалаврським) рівнем у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка (далі – ТНПУ, ЗВО), моніторинг офіційного сайту ТНПУ, вивчення нормативної бази, а також результати спілкування у фокус-групах відповідно до програми візиту експертів, дає можливість ЕГ зробити висновок, що ТНПУ забезпечує фахову підготовку здобувачів ВО з дотриманням вимог критеріїв 1, 2, 5, 7, 8, 9 за рівнем відповідності “В” (вимоги виконані повністю, є слабкі сторони, які потребують виправлення), критеріїв 3, 4, 6 за рівнем відповідності “В” (вимоги виконані повністю, недоліки відсутні), інноваційні та зразкові практики відсутні. Серед позитивних практик ТНПУ ЕГ відзначає: спрямування ОП на підготовку практикоорієнтованих фахівців, здатних вирішувати проблеми природокористування, раціонального використання та охорони водних ресурсів, гідроекологічних проблем на рівні територіальних громад в умовах реалізації адміністративної реформи з акцентом на гнучкість і мобільність практичної підготовки; посилений регіональний аспект, пов’язаний з потребами Тернопільської області та місцевих територіальних громад, у теоретичному та практичному аспектах реалізації ОП; функціонування програмних рад на географічному факультеті ТНПУ, до складу яких входять різні категорії стейкхолдерів; інтегрованість Каталогу вибіркових дисциплін в автоматизовану систему Moodle, щорічний його перегляд; проведення презентаційних зустрічей НПП із здобувачами освіти з метою ознайомлення їх із структурою, змістовним наповненням навчальних дисциплін, що включені до Каталогу вибіркових дисциплін; охоплення набором ОК професійного спрямування сучасних складових гідрологічних досліджень з виключно практикоорієнтованим характером, що дозволяє здобувачам освіти набути реальних практичних навичок для майбутньої професійної діяльності; гнучкість у керуванні освітнім процесом, що дозволяє своєчасно адаптувати правила вступу та організацію навчання відповідно до змін у законодавстві, рекомендацій МОН України та актуальних суспільно-політичних викликів; наявність електронних навчально-методичних комплексів дисциплін, що інтегровані до платформи Moodle; практична спрямованість кваліфікаційних робіт бакалавра, що базуються на результатах власних досліджень здобувачів ВО та мають чітко регіональний контекст - дослідження водних об’єктів Тернопільської області; висока кваліфікація кадрів, що включає викладачів виключно з науковими ступенями (один виняток); високоефективна соціально-психологічна служба, яка здійснює психологічний супровід освітнього процесу та реалізує ефективні заходи профілактичного, корекційного та навчально-просвітницького характеру; затверджена на інституційному рівні модель системи внутрішнього забезпечення якості ТНПУ.

Недоліки

ОП Гідрологія має недоліки несуттєвого характеру і слабкі сторони, які мають бути виправлені, зокрема: 1. Визначення в ОП здатності випускників виконувати професійну роботу за кодами 2114, 2213.2, що передбачають диплом кваліфікаційного рівня спеціаліст, магістр. 2. Формальний підхід до рецензування ОП, відсутність дати рецензування, прихованість рецензій для широкого загалу (навіть тих, які зазначені в самій ОП і не приєднані до ВСО). 3. Обмеженість внутрішнього аудиту моніторинговими дослідженнями та пасивність зовнішніх стейкхолдерів у міжакредитаційний період. Незалученість роботодавців до опитувань, що проводить навчально-науковий центр якості освіти. 4. Відсутність в описі ОП 2024 р. зазначеної кількості вибіркових ОК із циклу загальної підготовки та вибіркових ОК із циклу професійної підготовки, які повинні обрати здобувачі ВО. 5. Відсутність практики застосування на ОП спеціалізованого програмного забезпечення при викладанні практикоорієнтованих навчальних дисциплін блоку професійної підготовки. 6. Відсутність у репозитарії ТНПУ кваліфікаційних робіт; наявні лише назви випускних робіт та їх короткі анотації. 7. Слабка обізнаність здобувачів ВО з процедурою вирішення конфліктних ситуацій. 8. Відсутність практики збору пропозицій роботодавців та стейкхолдерів у вигляді систематизованої порівняльної таблиці з результатами обговорення зауважень та пропозицій, що надійшли до проекту ОП, оприлюднення результатів громадського обговорення.

Рекомендації

1. Гаранту, проектній групі обговорити протягом травня-червня 2025 р. визначені можливості працевлаштування випускників за ОП Гідрологія першого рівня ВО, представлені у розділі 4 ОП, привести їх у відповідність до кваліфікаційних можливостей бакалаврів відповідно до ДК 003:2010. 2. Гаранту ОП перед процедурами рецензування ОП наголошувати рецензентам на важливості рекомендацій та пропозицій щодо покращення змісту / структури ОП, наявності дати рецензування ОП. Оприлюднити на сайті відгуки, рекомендації зовнішніх стейкхолдерів. 3. Посилити роботу гаранта, НПП, навчально-наукового центру якості освіти щодо популяризації опитувань роботодавців і зовнішніх стейкхолдерів з питань якості ОП. Оприлюднювати раз на рік узагальнені пропозиції, що надійшли від стейкхолдерів на вебсайті. З метою перманентного вдосконалення ОП навчально-науковому центру якості освіти ТНПУ урізноманітнити роботу з внутрішнього аудиту ОП у міжакредитаційний період, зокрема щодо відповідності НПП ОК, доступності здобувачам ВО методичних матеріалів, оприлюднення пропозицій стейкхолдерів тощо. 4. В редакції ОП 2025 р. зробити відповідні записи щодо кількості вибіркових ОК, які будуть обирати здобувачі ВО за весь період навчання на ОП з метою формування ефективної індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти ОП Гідрологія. 5. Гаранту ОП та НПП, що забезпечують викладання практикоорієнтованих навчальних дисциплін блоку професійної підготовки з 2025/2026 н.р. передбачити використання спеціалізованого програмного забезпечення, з метою посилення практичної спрямованості

професійних освітніх компонент та набуття здобувачами ВО сучасних практичних навичок, необхідних в подальшій професійній діяльності. 6. Випускні кваліфікаційні роботи, починаючи з випуску 2025 р., оприлюднювати на офіційному сайті ЗВО або в репозиторії ТНПУ або його структурного підрозділу у повнотекстовому форматі. Упродовж 2025 р. доопрацювати пошукову систему репозитарію ЗВО для полегшення процесу знаходження випускних кваліфікаційних робіт у розрізі ОП. 7. Постійно інформувати здобувачів ОП Гідрологія щодо політики, нормативно-правового забезпечення та процедури вирішення конфліктних ситуацій. 8. Гаранту ОП за результатами громадського обговорення і роботи програмної ради за кожною редакцією ОП, починаючи з ОП 2024 р. створити та оприлюднити на сайті порівняльну таблицю з результатами обговорення зауважень та пропозицій, що надійшли до проекту ОП. Ретельніше відноситися до формування проекту ОП, що виноситься на обговорення, зокрема найближчим часом оновити назву випускової кафедри в проекті ОП 2025 р. За критеріями, які продемонстрували повну відповідність акредитаційним вимогам без зразкових та інноваційних практик, ЕГ надала рекомендації щодо розвитку ОП безпосередньо у загальному аналізі щодо відповідних критеріїв.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Освітня програма Гідрологія https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/geo/103_h_2024.pdf дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти спеціальності 103 Науки про Землю за бакалаврським рівнем вищої освіти. ОП Гідрологія дублює Стандарт ВО за спеціальністю 103 Науки про Землю у частині формування ЗК, СК і ПРН у незмінному вигляді. Доповнення складає лише ПР16 уведена відповідно до ЗК121, яка була внесена згідно зі змінами до стандарту ВО 2024 року (наказ МОН № 842 від 13.06.2024). Визначені результати навчання є досяжними, забезпечується кожний з них мінімум 5 освітніми компонентами. К121 і ПР16 забезпечуються ОК9 Антикорупція та доброчесність. ЕГ рекомендує розглянути можливість включення до ОП Гідрологія з погляду на її вузьку спрямованість програмних результатів навчання відповідно до орієнтації ОП на водокористування, управління водними об'єктами і ресурсами. ЕГ робить висновок щодо відповідності ОП цьому підкритерію.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійні стандарти, дотичні до спеціальності 103 Науки про Землю, не розроблені. Присвоєння професійних кваліфікацій за ОП Гідрологія першого (бакалаврського) рівня ВО не передбачено. Водночас у розділі 4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання ОП Гідрологія, у частині Придатність до працевлаштування, указано про здатність виконувати професійну роботу, зокрема 2114. Гідролог. Гідрогеолог, 2213.2 Фахівець з використання водних ресурсів. Слід зазначити, що відповідно до ДК 003:2010 (на який і посилаються розробники ОП, <https://me.gov.ua/Tags/DocumentsByTag?lang=uk-UA&id=6b52f95a-3fb6-43a2-b061-505aabc89813&tag=KlasifikatorProfesii>) ці професії передбачають диплом, що відповідає рівню спеціаліста, магістра. Водночас слід виважено поставитися щодо можливості працевлаштування за професією 1411 Менеджер (управитель) з використання водних ресурсів з урахуванням необхідності ухвалення відповідальних рішень та виконання функцій управління і керівництва. Таким чином, рекомендуємо ТНПУ переглянути розділ 4 ОП Гідрологія щодо спроможності бакалаврів за ОП Гідрологія виконувати функції магістрів та спеціалістів.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

ЕГ, проаналізувавши Статут Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Statut.pdf), Стратегію розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка на 2015-2025 роки (затверджена 27.01.2015 зі змінами від 22.03.2022, наказ ректора № 62-р, https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2015/strategija_rozvytku_TNPU.pdf), прийшла до висновку, що мета, орієнтація, фокус ОП сформульовані чітко і сприяють набуттю здобувачами компетентностей, які корелюють із місією та стратегією ТНПУ, зокрема у частині створення умов для отримання здобувачами ВО якісної, конкурентоспроможної освіти. Також у Стратегії розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності ТНПУ відзначена можливість підготовки фахівців за спеціальностями, суміжними до педагогічних у частині змістової підготовки, тому провадження ОП за спеціальністю 103 Науки про Землю не суперечить призначенню ЗВО. ОП Гідрологія розроблена також і відповідно до Положення про розроблення і супроводження освітніх програм (затверджене 29.06.2021 з крайніми змінами від 25.06.2024, наказ в.о. ректора № 201-р, https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2024/Polozhennia_pro_rozroblennia_i_suprovodzhennia_osvitnikh_program_u_TNPU.pdf). Саме на урахування вимог ринку праці та потреб регіону націлене функціонування ОП Гідрологія. Керівництво ТНПУ і географічного факультету, стейкхолдери і роботодавці наголосили на важливості існування ОП Гідрологія, оскільки регіон відчуває потребу у практикоорієнтованих фахівцях, здатних працювати на рівні територіальних громад в умовах реалізації адміністративної реформи, на метеопостах, вирішувати проблеми раціонального використання місцевих водних ресурсів. Гнучкість і мобільність практичної складової відповідно до ринку праці та з урахуванням регіонального аспекту, що реалізовані на ОП Гідрологія, посилює відповідність ОП стратегічним напрямкам розвитку університету (с. 5 Стратегії розвитку...). Таким чином, впровадження ОП Гідрологія спеціальності 103 Науки про Землю сприяє забезпеченню суспільного і економічного розвитку держави, Тернопільської області, місцевих територіальних громад, що є позитивною практикою провадження освітньої діяльності. ЕГ робить висновок щодо відповідності ОП цьому підкритерію.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

ТНПУ досліджує потреби стейкхолдерів під час всього процесу реалізації ОП. На сторінці <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfpiKokyhxtK6IudJhFFsBCpcCUozxQxAw1Xc1rYUFNuM5yJA/viewform> є анкета для пропозицій громадського обговорення ОП. У ВСО надані відгуки-рецензії, які не містять дати, написані за шаблоном, не оприлюднені на сайті. Серед пропозицій в усіх трьох рецензіях зазначено необхідність оновлення РПНД відповідно до запитів практики, розширення переліку баз практик, впровадження прикладних дисциплін, тем і розділів технологічного змісту. Під час спілкування з роботодавцями ЕГ отримала підтвердження врахування пропозицій, зокрема завідувачки сектору Тернопільського обласного центру з гідрометеорології, заступника начальника Управління екології та природних ресурсів Тернопільської ОВА. Відсутність практики збору пропозицій стейкхолдерів у вигляді систематизованої таблиці, яка б дала можливість простежити запропоновані зміни, час їх подання та подальше врахування/неврахування під час переглядів ОП, унеможливило простежити час надання пропозицій і рецензій на ОП, їх наступність і пов'язаність. Позитивною практикою є функціонування програмних рад на географічному факультеті ТНПУ, до складу яких входять різні категорії стейкхолдерів. Водночас слід зазначити відносну пасивність зовнішніх стейкхолдерів в анкетуванні, при цьому на вебсайті університету є спеціальна сторінка з анкетною, зауваженнями та пропозиціями (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/propozits-ta-zauvazhennya-steykholder-v.php). ЕГ рекомендує посилити роботу щодо опитувань роботодавців і зовнішніх стейкхолдерів з питань якості освітньої програми. Інтереси здобувачів і випускників ОП визначаються шляхом моніторингових досліджень (https://tnpu.edu.ua/about/pidrozhdily/NNTs_JaO/rezults_monitoring.php), результати яких свідчать про переважно задоволеність змістом і спрямуванням ОП, однак ЕГ рекомендує змінити форму представлення результатів завершених анкетувань на формат з повним формулюванням відповідей. Здобувачі ВО входять до робочої групи з розробки і оновлення ОП Гідрологія. Надані витяги з протоколів кафедри геоелекології та методики навчання екологічних дисциплін (зараз геоелекології та гідрології), отримані як відповідь на запит ЕГ (п. 9), зустріч зі здобувачами ВО доводять урахування пропозицій студентів, зокрема як-то вивчення малих річок та гідроекологічних проблем Тернопільської області, що було враховано шляхом запровадження ОК30 Гідроекологічні проблеми малих річок Поділля. За ОП Гідрологія отримані схвальні відгуки академічної спільноти, зокрема ВНУ імені Лесі Українки, НУ біоресурсів і природокористування України, про що ЕГ отримала підтвердження під час зустрічі з зовнішніми стейкхолдерами та на відкритій зустрічі. З метою перманентного вдосконалення ОП ЕГ пропонує урізноманітнити роботу з внутрішнього аудиту освітніх програм у міжакредитаційний період. ЕГ робить висновок щодо відповідності ОП цьому підкритерію з окремими слабкими сторонами.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Мета ОП Гідрологія та ПРН враховують сучасні тенденції розвитку науки, спеціальності 103 Науки про Землю, ринку праці, галузевий та регіональний контекст. Саме на урахування вимог ринку праці та потреб регіону націлене функціонування ОП Гідрологія, на чому наголосили гарант ОП, керівництво факультету та університету, роботодавці та зовнішні стейкхолдери під час зустрічей з ЕГ. Аналіз тенденцій ринку праці здійснюється гарантом ОП та НПП, які забезпечують фахові ОК, безпосередньо під час спілкування з роботодавцями та стейкхолдерами. Актуальність ОП та потребу регіону у практикоорієнтованих випускниках, орієнтованих на природокористування, раціональне використання та охорону водних ресурсів, вирішення гідроекологічних проблем відзначили

розробники ОП та підтвердили під час спілкування з ЕГ роботодавці і стейкхолдери з акцентом на регіональний аспект, який полягає у співпраці з територіальними громадами, та прикладне локальне спрямування досліджень викладачів і студентів. Крім цього, регіональний аспект ОП віддзеркалюється в ОК30 Гідроєкологічні проблеми малих річок Поділля, у змісті навчальних (за регіональними маршрутами, у дослідженні конкретних річок, зокрема р. Гніздечна) і виробничих (на базі Тернопільського обласного центру з гідрометеорології) практик, у тематиці кваліфікаційних робіт здобувачів ВО (<http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/library/DocSearchResult>, відповідь на запит ЕГ, п. 2), у роботі проблемних груп (відповідь на запит ЕГ, п. 6). Факт урахування досвіду аналогічних вітчизняних програм підтверджується аналізом ОП. Був урахований досвід ВНУ імені Лесі Українки (ОК16, ОК34), ЧНУ імені Ю. Федьковича (ОК26, ОК28), ЛНУ імені Івана Франка у розрізі ОП у цілому і окремих ОК. Серед іноземних ОП розробники враховували досвід університету імені Адама Міцкевича та Варшавського університету щодо практичного спрямування, зокрема організації польових практик і врахування регіонального акценту. ЕГ робить висновок щодо відповідності ОП цьому підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП Гідрологія за критерієм 1 відповідає акредитаційним вимогам за підкритеріями 1.1, 1.3, 1.5. За підкритерієм 1.4 має слабкі сторони. Підкритерій 1.2 неактуальний внаслідок відсутності професійних стандартів та неприписування професійних кваліфікацій. Інноваційні та зразкові практики відсутні. Позитивними практиками під час реалізації ОП є: - спрямування ОП на підготовку практикоорієнтованих фахівців, здатних вирішувати проблеми природокористування, раціонального використання та охорони водних ресурсів, гідроєкологічних проблем на рівні територіальних громад в умовах реалізації адміністративної реформи з акцентом на гнучкість і мобільність практичної підготовки; - посилення регіонального аспекту, пов'язаний з потребами Тернопільської області та місцевих територіальних громад, у теоретичному та практичному аспектах реалізації ОП; - функціонування програмних рад на географічному факультеті ТНПУ, до складу яких входять різні категорії стейкхолдерів.

Недоліки

ОП Гідрологія за критерієм 1 не має недоліків, але за підкритеріями 1.2, 1.4 ЕГ відзначає слабкі сторони, зокрема, 1. Визначення в ОП здатності випускників виконувати професійну роботу за кодами 2114, 2213.2, що передбачають диплом кваліфікаційного рівня спеціаліст, магістр; 2. Формальний підхід до рецензування ОП, відсутність дат надання рецензій, прихованість рецензій для широкого загалу (навіть тих, які зазначені в самій ОП і не приєднані до ВСО), відсутність практики збору пропозицій роботодавців та стейкхолдерів у вигляді систематизованої таблиці, яка б дала можливість простежити запропоновані зміни, час їх подання та подальше врахування/неврахування під час переглядів ОП. 3. Обмеженість внутрішнього аудиту моніторинговими дослідженнями та пасивність зовнішніх стейкхолдерів у міжакредитаційний період.

Рекомендації

1. Гаранту, проєктній групі обговорити протягом травня-червня 2025 р. визначені можливості працевлаштування випускників за ОП Гідрологія першого (бакалаврського) рівня ВО, представлені у розділі 4 ОП – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання. Привести їх у відповідність до кваліфікаційних можливостей випускників бакалавріату за ДК 003:2010. 2. Гаранту ОП перед процедурами рецензування наголошувати рецензентам на важливості рецензій для покращення змісту / структури ОП, наявності дати рецензування ОП. Гаранту ОП за результатами громадського обговорення і роботи програмної ради за кожною редакцією ОП, починаючи з ОП 2024 р. створити та оприлюднити на сайті у розділі «Освітні програми» таблицю у вигляді систематизованих даних, яка б дала можливість простежити запропоновані зміни від роботодавців та стейкхолдерів, час їх подання та подальше врахування/неврахування під час переглядів ОП. Оприлюднити на сайті відгуки, рекомендації зовнішніх стейкхолдерів. 3. ЕГ рекомендує посилити роботу гаранта, НПП, навчально-наукового центру якості освіти щодо популяризації опитувань роботодавців і зовнішніх стейкхолдерів з питань якості освітньої програми. Оприлюднювати раз на рік узагальнені пропозиції, що надійшли від стейкхолдерів на сторінці https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/propozits-ta-zauvazhennya-steykholder-v.php. 3 метою перманентного вдосконалення ОП ЕГ пропонує навчально-науковому центру якості освіти ТНПУ урізноманітнити роботу з внутрішнього аудиту освітніх програм у міжакредитаційний період, зокрема щодо відповідності НПП освітнім компонентам, доступності здобувачам ВО методичних матеріалів, оприлюднення пропозицій стейкхолдерів. 3 метою зручнішого знайомства з результатами моніторингових досліджень випускників і здобувачів ВО ЕГ рекомендує змінити форму представлення результатів завершених анкетувань на формат з повним формулюванням відповідей.

Рівень відповідності Критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

На основі аналізу нормативних документів встановлено, що ОП Гідрологія має загальний обсяг у 240 кредитів ЄКТС, з яких 180 кредитів складають обов'язкові компоненти (75% від загального обсягу) та 60 кредитів – вибіркові компоненти (25%). ОП Гідрологія була затверджена рішенням Вченої ради ТНПУ імені Володимира Гнатюка 25 червня 2024 року (протокол № 15). Структура програми відповідає законодавчим вимогам до освітніх програм для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 103 Науки про Землю галузі знань 10 Природничі науки, що затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 24 травня 2019 року № 730. Обсяг кредитів ЄКТС в навчальному плані узгоджується з обсягом кредитів, передбачених освітньою програмою, забезпечуючи формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Аналіз ВСО (табл. 3), затвердженого опису та навчального плану ОП Гідрологія дозволив ЕГ визначити її чітку і логічну структуру. ОП складається з трьох основних блоків: Блок I: Обов'язкові освітні компоненти, які охоплюють три цикли підготовки: загальний, професійний і практичний; Блок II: Вибіркові компоненти ОП, що поділяються на два цикли: загальний і професійний; Блок III: Атестація, яка передбачає підсумкову форму оцінювання у вигляді захисту кваліфікаційної роботи бакалавра. Усі компоненти освітньої програми взаємопов'язані та побудовані у логічній послідовності, створюючи цілісну систему, яка включає освітні компоненти загальної підготовки та ОК природничо-географічного спрямування. Структурно-логічна схема програми детально демонструє порядок вивчення її компонентів. Вибіркові освітні компоненти представлені в Каталозі вільного вибору дисциплін і охоплюють напрямки природничої та суспільної географії, а також компоненти з інших галузей знань, таких як економіка, екологія, біологія та раціональне природокористування. Склад і структура освітніх компонентів забезпечують формування необхідних знань і навичок для проходження навчальних і виробничих практик, а також досягнення заявлених програмних результатів навчання. Програма сприяє формуванню загальнокультурних і громадянських компетентностей за обов'язковими компонентами: ОК «Історія України та національна культура»; ОК «Основи наукових досліджень»; ОК «Філософія»; ОК «Екологія»; ОК «Гідроекологічні проблеми малих річок Поділля»; ОК «Водне право». Вибіркові компоненти, такі як «Концепції сучасного природознавства», «Антропогенна гідрологія», «Еколого-економічні основи водокористування» та «Водна політика і стратегія України», доповнюють процес формування цих компетентностей, посилюючи загальнокультурну та громадянську складову освітньої програми. ЕГ відзначає, що опис програми не містить чітких даних щодо кількості вибіркових компонентів, які здобувачі освіти повинні обирати з циклів загальної та професійної підготовки.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Аналіз ВСО, опису ОП, робочих програм дисциплін та силабусів дозволив ЕГ встановити, що зміст ОП Гідрологія, перелік освітніх компонентів та результати навчання відповідають предметній області спеціальності 103 Науки про Землю. Програмні результати навчання досягаються за рахунок освітніх компонент, що охоплюють основні аспекти наук про Землю та входять до обов'язкової частини ОП. При формуванні освітніх компонент враховано інтеграцію природничих наук, дослідження Землі та її геосфер, процесів і явищ, які в них відбуваються. Усі компоненти орієнтовані на формування професійних компетентностей, що підтверджується відповідними матрицями. До освітніх компонентів, які забезпечують знання про Землю та її геосфери, належать «Фізика», «Хімія з основами біохімії», «Загальна гідрологія», «Геологія з основами гідрогеології», «Загальне землезнавство», «Метеорологія і кліматологія», «Ґрунтознавство», «Картографія з основами топографії», «Ландшафтознавство». Здатність проводити польові та лабораторні дослідження, обирати методи та інструменти для збору й аналізу даних формується в ОК «Методи гідроекологічних вимірювань», «Основи моделювання і прогнозування гідрологічних процесів», «Моніторинг водних систем», а також у процесі проходження навчальних і виробничих практик. Компоненти, що формують знання і застосування наукових теорій і парадигм, включають «Філософію», «Геологію з основами гідрогеології», «Фізiku», «Ґрунтознавство», «Загальне землезнавство», «Океанологію». Запропоновані взаємопов'язані цикли освітніх компонентів дозволяють здобувачам оволодіти необхідними компетентностями та професійними навичками у галузі наук про Землю. Теми курсових та кваліфікаційних робіт повністю відповідають

об'єкту дослідження наук про Землю. Здобувачі мають можливість опановувати сучасні методи, методики та технології, необхідні для практичного застосування у професійній діяльності.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Аналіз ВСО засвідчує, що формування індивідуальної освітньої траєкторії на ОП Гідрологія реалізується відповідно до локальних положень ТНПУ. Основними серед них є «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://surl.li/qaolrc>), «Положення про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін» (<https://surl.li/funedt>), «Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти» (<https://surl.li/yowxji>), «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у ТНПУ» (<https://surl.li/kubgfy>), «Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті» (<https://surl.li/ezsiul>), та «Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в ТНПУ» (<https://surl.li/pytvuu>). Здобувачам надається право обирати дисципліни з каталогів загальної та професійної підготовки, що доступні на будь-якому рівні освіти та освітній програмі. Перелік вибіркових дисциплін оновлюється щорічно, а каталоги розміщені на офіційному сайті ТНПУ (<https://surl.li/antiva>). Детальна інформація про дисципліни, силабуси та освітні програми також доступна на сайті географічного факультету (<https://surl.li/mlepxq>). Вибір дисциплін забезпечується за Каталогом вибіркових освітніх компонентів (<https://surl.li/wbvtbq>) в автоматизованій системі Moodle. Здобувачам ВО пропонуються силабуси, презентаційні матеріали, а також консультаційна підтримка науково-педагогічних працівників кафедр. При зустрічі у фокус-групах ЕГ підтверджено, що здобувачі ознайомлені з процедурою вибору дисциплін, а також мають можливість обирати тематику курсових і кваліфікаційних робіт бакалавра.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Аналіз ВСО, внутрішніх документів ТНПУ, а також додаткових матеріалів, отриманих на запит ЕГ, дозволив встановити, що на ОП Гідрологія практична підготовка здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/knxtkn>) та «Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти ТНПУ імені Володимира Гнатюка» (<https://surl.li/rzgyzh>). Практична підготовка включає практичні заняття, лабораторні роботи в спеціалізованих лабораторіях, навчальні екскурсії, три навчальні й одну виробничу практики, що разом становлять 24 кредити ЄКТС (10% від загального обсягу програми). З метою інформування здобувачів ВО розроблено наскрізні програми навчальних практик, робочу програму виробничої практики, які розміщені на сайті факультету й у системі Moodle. Основними базами для практик є географічний стаціонар ТНПУ у с. Дзвенигород, гідрологічні пости та метеорологічні станції області. У другому семестрі проводиться польова практика з виїздами до р. Дністер та Печери Кришталевої, а в четвертому семестрі — загальна гідрологічна практика, присвячена вивченню водних об'єктів Тернопільської області. У шостому семестрі здобувачі ВО проходять комплексну гідрологічну практику, метою якої є дослідження басейну малої річки, гідрографічний опис і аналіз геоекологічних проблем. Виробнича практика (VIII семестр, 4 тижні) проходить на підприємствах та установах гідрометеорологічного профілю на основі договорів про співпрацю. Основними базами виробничих практик є Регіональний офіс водних ресурсів у Тернопільській області, КП «Тернопількомунекологія», ТОВ «Тернопільводпроект», Управління екології та природних ресурсів Тернопільської ОВА. У 2024 р. здобувачі освіти ОП проходили практику на базі Тернопільського обласного центру з гідрометеорології. Експертам також були надані копії наказів, договорів, угод та звітів з навчальних та виробничої практики (відповідь на запит ЕГ, п. 1). Здобувачі ВО й випускники відзначають практичну складову освітнього процесу як достатню для набуття потрібних навичок та їх подальшого застосування у професійній діяльності. Організацією практик займається завідувач педагогічних і виробничих практик ТНПУ.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

ЕГ, проаналізувавши ВСО та результати спілкування у фокус-групах зі здобувачами ВО й НПП, зазначає, що здобуття соціальних навичок здійснюється шляхом формування загальних компетентностей під час вивчення дисциплін циклів загальної і професійної підготовки. Серед дисциплін загальної підготовки: «Філософія», «Історія України та національної культури», «Цифрові технології в професійній діяльності», «Культура безпеки життєдіяльності, цивільний захист та охорона праці», «Іноземна мова», «Основи наукових досліджень», «Екологія», «Охорона і моніторинг земель». У межах дисциплін циклу професійної підготовки, таких як «Гідробіологія», «Охорона і збереження водних об'єктів», «Моніторинг водних систем», а також під час виконання курсових робіт і проходження практик здобувачі ВО набувають вміння організовувати та проводити дослідження, працювати з інформацією, визначати проблеми й обґрунтовувати їхнє вирішення. Під час проходження навчальних та виробничих практик та виконання курсових і бакалаврських робіт здобувачі ВО також розвивають навички командної роботи. На онлайн-зустрічах здобувачі ВО підтвердили участь у соціальних проєктах, спортивних і культурно-масових заходах, волонтерському русі, а також у діяльності органів студентського самоврядування, що задовольняє їхні соціальні потреби в процесі навчання. Додатково в рамках ОП проводяться Тижні кафедр

(<https://tnpu.edu.ua/news/7185/>), Дні факультету (<https://tnpu.edu.ua/news/10277/>), організовуються посяти, екологічні акції (<https://tnpu.edu.ua/news/7184/>, <https://tnpu.edu.ua/news/8501/>), воркшопи (<https://tnpu.edu.ua/news/8238/>), круглі столи (<https://tnpu.edu.ua/news/9309/>), а також інші заходи (<https://tnpu.edu.ua/news/9935/>). Такі активності, зокрема участь у радіо- та телепередачах, сприяють соціалізації здобувачів ВО й формуванню нових соціальних компетентностей.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Аналіз ВСО та навчального плану 2024 року дозволяє ЕГ зробити висновок, що обсяг освітніх компонентів відповідає чинному законодавству, об'єктивно відображає реальне навантаження здобувачів ВО і є достатнім для досягнення програмних результатів навчання. При складанні навчального плану на 2024/2025 навчальний рік повністю враховано вимоги «Положення про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/knxtkn>) та «Методичних рекомендацій щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти» (<https://surl.li/jlqouz>). Загальний обсяг ОП Гідрологія складає 7200 годин (240 кредитів ЄКТС), з яких на аудиторну роботу відведено 2458 годин (82 кредити ЄКТС, або 34,2% від загального обсягу), а на самостійну роботу здобувачів освіти — 3812 годин (127,1 кредиту ЄКТС, що становить 53% загального навантаження). Освітні компоненти розподілені рівномірно, у межах від 3 до 6 кредитів за дисципліни, що викладаються протягом одного семестру, і 6 кредитів за двосеместрові дисципліни. Усі вибіркові ОК мають 3 кредити. Аудиторні заняття з дисциплін професійної підготовки становлять 33–50% загального обсягу кожної дисципліни. Щотижневе аудиторне навантаження не перевищує 30 годин, що відповідає нормам і не створює надмірного тиску на здобувачів ВО. Кількість контрольних заходів, таких як заліки та іспити, обмежується 9 формами контролю на семестр, що є допустимою нормою.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

На основі аналізу звіту СО, структури та навчального плану ОП ЕГ констатує, що структура ОП Гідрологія та освітні компоненти ОП загалом забезпечують її практикоорієнтованість. Більшість обов'язкових і вибіркових освітніх компонентів включають теми практичного спрямування. Загалом ОП передбачає 39 практично орієнтованих ОК, які дозволяють здобувачам освіти здобути необхідні практичні навички та професійні компетентності. Для виконання практичних і лабораторних робіт у межах ОП виділено 1344 години (44,8 кредити ЄКТС), що становить 18,7% від загального обсягу програми. Структура ОП передбачає проведення трьох навчальних практик та однієї виробничої практики загальним обсягом 24 кредити ЄКТС. Практична складова також передбачена під час виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи, яка включає гідролого-екологічні дослідження водних об'єктів Тернопільської області. Окремі ОК, такі як «Хімія з основами біогеохімії», «Методи гідроекологічних вимірювань» та «Гідротоксикологія», забезпечують роботу в спеціалізованих лабораторіях із відповідним обладнанням. У ТНПУ затверджено «Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти» (<https://surl.li/pvhfya>), яке визначає порядок та особливості дуальної форми навчання. Здобувачі ВО та роботодавці обізнані з цією формою. Однак, станом на 2024–2025 навчальний рік підготовка здобувачів освіти за дуальною формою в рамках даної ОП не проводиться. За результатами аналізу ВСО та зустрічі зі здобувачами ВО, які навчаються за ОП, ЕГ встановила відсутність спеціалізованого програмного забезпечення для ГІС-моделювання природних систем, зокрема ArcGIS.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

На основі аналізу ВСО ЕГ зробила висновок, що ОП сприяє формуванню у здобувачів ВО компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року. Усі освітні компоненти ОП Гідрологія базуються на принципах сталого й раціонального використання природних ресурсів. Глобальні цілі сталого розвитку інтегровані в усі ОК професійної підготовки та окремі аспекти практик. Зокрема, Ціль 6 «Чиста вода й належні санітарні умови» відображена в таких ОК: «Водно-балансові дослідження і розрахунки», «Охорона і збереження водних об'єктів», «Океанологія», «Раціональне використання водних ресурсів», «Гідроекологія». Деталізація окремих цілей сталого розвитку представлена у вибіркових ОК: «Водне господарство України» і «Аквакультура природних водойм» стосуються Цілі 2 «Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки». ОК «Нормування антропогенного навантаження на водне середовище» і «Екотоксикологія і радіоекологія» сприяють досягненню Цілі 3 «Забезпечення здорового способу життя». ОК «Мала гідроенергетика» і «Оцінка впливу на довкілля» відповідають Цілі 7 «Доступ до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії». ОК «Глобальні зміни клімату та їх вплив на гідросферу» та «Хімічне забруднення природного середовища» висвітлюють Ціль 13 «Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі змінами клімату та її наслідками».

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП Гідрологія за критерієм 2 відповідає акредитаційним вимогам за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.9. Позитивними практиками під час реалізації ОП є: - наявність Каталогу вибіркового дисциплін, що інтегрований в автоматизовану систему Moodle, та щорічний його перегляд; - проведення презентаційних зустрічей НПП із здобувачами ВО з метою ознайомлення їх із структурою, змістовним наповненням навчальних дисциплін, що включені до Каталогу вибіркового дисциплін; - набір ОК професійного спрямування охоплює всі сучасні складові гідрологічних досліджень та має виключно практикоорієнтований характер, що дозволяє здобувачам освіти набуття реальних практичних навичок для майбутньої професійної діяльності.

Недоліки

За підкритерієм 2.2 ЕГ визначила слабкі сторони: 1. Відсутність у описі ОП 2024 р. зазначеної кількості вибіркового ОК із циклу загальної підготовки та вибіркового ОК із циклу професійної підготовки, які повинні обрати здобувачі освіти. За підкритерієм 2.8 ОП має слабкі сторони: 2. Відсутність практики застосування на ОП спеціалізованого програмного забезпечення при викладанні практикоорієнтованих навчальних дисциплін блоку професійної підготовки.

Рекомендації

1. В редакції ОП 2025 р. зробити відповідні записи щодо кількості вибіркового ОК, які будуть обирати здобувачі освіти за весь період навчання на ОП з метою формування ефективної індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти ОП Гідрологія. 2. Гаранту ОП та НПП, що забезпечують викладання практикоорієнтованих навчальних дисциплін блоку професійної підготовки з 2025/2026 н.р. передбачити використання спеціалізованого програмного забезпечення, з метою посилення практичної спрямованості професійних освітніх компонент та набуття здобувачами ВО сучасних практичних навичок, необхідних в подальшій професійній діяльності.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

На основі аналізу ВСО, матеріалів, розміщених на сайті ЗВО (<https://tnpu.edu.ua/abiturient/priymalna-komisiya/pravila-priyomu.php>), та інформації, отриманої під час зустрічей, ЕГ констатує, що правила прийому на навчання за ОП розроблені відповідно до чинного законодавства України та затверджені керівництвом ЗВО. Вони враховують усі вимоги МОН України щодо вступу на освітній рівень «Бакалавр». У вільному доступі представлена інформація для вступників на ОП, зокрема: порядок подання документів, конкурсні вимоги, вимоги до мотиваційного листа, вимоги щодо сертифікатів ЗНО/НМТ, етапи та строки вступу, процедура подання апеляцій. Також відсутні будь-які дискримінаційні положення щодо віку, статі, етнічного походження, релігійних переконань, соціального статусу чи інвалідності вступників. Разом з цим передбачені спеціальні умови для осіб з особливими освітніми потребами та інших пільгових категорій. Аналіз зазначеної процедури вступної кампанії на думку ЕГ є чіткою, зрозумілою, гарантує об'єктивність оцінювання, що і підтверджено на зустрічі із здобувачами та випускниками даної ОП.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

На основі аналізу правил прийому до ТНПУ (<https://tnpu.edu.ua/abiturient/priymalna-komisiya/pravila-priyomu.php>), зокрема додатку 2, ЕГ констатує, що правила прийому на дану ОП враховують її особливості. При конкурсному відборі абітурієнтів, які вступають на перший курс для здобуття ступеня «бакалавр» на основі повної загальної

середньої освіти, враховуються бали сертифікатів ЗНО або НМТ. Відбір (відкрита конкурсна пропозиція) здійснюється з урахуванням результатів ЗНО / НМТ з таких предметів: «Українська мова» (коефіцієнт – 0,35), «Математика» (0,4), а також одного з предметів на вибір – «Історія України», «Іноземна мова», «Біологія», «Географія», «Фізика» або «Хімія» (0,25). Регіональний коефіцієнт для вступу до ТНПУ ім. В. Гнатюка становить 1,00. Оскільки спеціальність 103 «Науки про Землю» належить до категорії спеціальностей з особливою підтримкою, для вступників на ОП Гідрологія передбачено галузевий коефіцієнт 1,02 для заяв із пріоритетом 1 і 2. Відповідно до представленої інформації у вищезазначених документах та інформації, отриманої на зустрічах з гарантом ОП, правила вступу можуть оновлюватися у зв'язку з нормативними документами МОН України та внутрішніми документами ЗВО. Важливим аспектом є те, що критерії оцінювання визначені чітко та вимірювано – використовується стандартна шкала ЗНО/НМТ, що гарантує об'єктивність оцінювання. Програми вступних випробувань відповідають державним стандартам і своєчасно оприлюднюються на сайті ТНПУ.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

На основі аналізу матеріалів ВСО та доступних в мережі документів ЕГ констатує, що у ЗВО розроблено та затверджено всі необхідні нормативні документи, що описують практику визнання результатів навчання в інших ЗВО і в т.ч. під час академічної мобільності: «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у ТНПУ»

(https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2017/Polozhennia_pro_poriadok_realizatsii_prava_na_akademichnu_mobilnist.pdf), «Положення про організацію освітнього процесу»

(https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2024/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu.pdf),

«Положення про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти»

(https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2024/Polozhennja_pro_sistemu_otstinjuvannja.pdf). Зазначені документи знаходяться у відкритому доступі, що забезпечує доступність процедур для учасників освітнього процесу.

Відповідно до цих положень, визнання результатів навчання, здобутих у межах академічного співробітництва з іншими ЗВО та партнерами, здійснюється на основі принципів Європейської системи трансферу та накопичення кредитів (ECTS) або відповідно до системи оцінювання навчальних досягнень, що діє в країні розташування закладу-партнера. Процедура визнання результатів навчання включає: 1. Подання заяви студентом із підтверджуючими документами (заліковка, сертифікати). 2. Аналіз відповідності навчального плану (кафедрою та навчальним відділом). 3. Прийняття рішення про зарахування кредитів. Інформаційно-консультативну підтримку з цього питання надають представники навчально-наукового центру міжнародної освіти та співробітництва, деканату географічного факультету, гарант ОП. За час функціонування ОП Гідрологія практики застосування вищевказаних правил не було. На зустрічі із здобувачами ВО підтверджено, що їм відомо про можливість визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

На основі аналізу інформації у ВСО та доступних матеріалів на сайті ЗВО ЕГ констатує, що у ТНПУ було розроблено і введено в дію Положення про визнання результатів, здобутих у неформальній та інформальній освіті, розміщене на сайті університету у відкритому доступі: (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2023/Polozhennia_pro_vyznannja_rezultatativ_neform.pdf). Даний нормативний акт гарантує надійність визнання РН за описаною в ньому процедурою визнання, права та обов'язків учасників визнання, визначає терміни розгляду заяв щодо визнання, порядок оскарження рішень щодо визнання. Алгоритм зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, передбачає наступні етапи: здобувач, який звертається до ЗВО з метою визнання таких результатів, подає заяву, декларацію про попереднє навчання та, за наявності, додаткові документи, що підтверджують інформацію, зазначену в декларації. Заява подається на ім'я декана факультету, після чого за його розпорядженням створюється предметна комісія. До складу комісії, як правило, входять: завідувач випускової кафедри, науково-педагогічний працівник, відповідальний за освітній компонент, що підлягає зарахуванню, та гарант ОП. Розгляд заяви та ухвалення рішення щодо можливості чи неможливості подальших процедур визнання на основі наданих документів зазвичай триває не більше 10 робочих днів. У разі негативного висновку комісії здобувач має право подати апеляцію. За свідченням гаранта ОП та здобувачів ВО практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, на зазначеній ОП не було.

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

За результатами аналізу на відповідність даного критерію встановлено, що ОП Гідрологія в ТНПУ імені Володимира Гнатюка повністю відповідає всім підкритеріям критерію 3. Особливості освітньої програми враховані у конкурсних вимогах, де передбачено оцінювання базових знань з природничих наук, що є ключовими для підготовки гідрологів. Своєчасна розробка коефіцієнтного принципу розрахунку конкурсного балу є прикладом позитивної практики, яка забезпечує справедливий відбір вступників. Загалом, гнучкість управління навчальним процесом у ТНПУ є важливою перевагою. Заклад своєчасно коригує правила вступу та організацію навчання відповідно до змін у законодавстві, рекомендацій МОН України та суспільно-політичних викликів. Це сприяє підвищенню якості освіти, інтеграції в європейський освітній простір та забезпеченню конкурентоспроможності випускників на ринку праці. Таким чином, ЕГ встановлює рівень відповідності за даним критерієм - В.

Недоліки

Недоліків за даним критерієм визначено не було.

Рекомендації

В якості рекомендацій ЕГ пропонує в рамках критерію 3: - окрім загальних умов вступу, з наступного н.р. розмістити на сайті роз'яснювальні матеріали у вигляді інфографіки або відео-інструкцій, які допоможуть абітурієнтам швидко зорієнтуватися в етапах подачі документів, конкурсному відборі та процедурі зарахування; - на початок кожного н.р. публікувати та оновлювати FAQ (часті питання) щодо вступу, включаючи питання, пов'язані з розрахунком конкурсного балу, апеляціями та додатковими можливостями; - з наступного н.р. оприлюднити на вебсайті університету чіткий алгоритм перезарахування дисциплін (з графічною схемою процесу). Наприклад, які саме документи потрібно подати, у які терміни, хто ухвалює рішення; - найближчим часом вдосконалити процедуру визнання результатів неформальної освіти, опублікувавши список рекомендованих платформ (Coursera, Prometheus у тощо) та перелік курсів, які можуть бути зараховані у рамках неформальної та/або інформальної освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Аналіз ВСО та результатів роботи у фокус-групах дозволив ЕГ встановити, що форми та методи навчання й викладання здійснюються у повній відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/knxtkn>). Основною мовою освітнього процесу є українська. У робочих навчальних програмах і силабусах, розміщених на офіційному сайті факультету, відсутні джерела літератури чи посилання на матеріали з держави-агресора. Як показують дані табл. з ВСО та результати зустрічей із НПП, основними формами навчання й викладання на ОП є: навчальні заняття (лекції, практичні, лабораторні, семінарські, консультації), індивідуальні науково-дослідні завдання, самостійна робота, виконання курсових робіт, практична підготовка, а також контрольні заходи (поточний контроль, заліки, екзамени, підсумкова атестація). Застосовуються різноманітні методи навчання: вербальні, ілюстративно-демонстраційні, інтерактивні й проблемно-пошукові. Ці форми та методи враховують специфіку ОП і сприяють досягненню заявлених програмних результатів навчання. Під час зустрічі зі здобувачами ВО було підтверджено, що форми та методи викладання відповідають принципам студентоцентрованого підходу. Усі освітні компоненти ОП представлені у вигляді електронних навчально-методичних комплексів і доступні у системі Moodle. Це було продемонстровано під час резервної зустрічі зі здобувачами ВО. Викладачі мають свободу у виборі форм і методів навчання та викладання. НПП розробляють авторські робочі програми для обов'язкових ОК та силабуси вибіркових ОК, які регулярно оновлюються з урахуванням потреб і пропозицій здобувачів ВО. За результатами зустрічей, ЕГ встановила, що принципи академічної свободи підтримуються усіма викладачами. Здобувачі ВО можуть самостійно обирати тематику індивідуальних завдань, курсових і бакалаврських робіт, а також напрями наукової діяльності, беручи участь у наукових гуртках чи проблемних групах. В межах ОП здійснюється збір та аналіз зворотного зв'язку від здобувачів ВО щодо методів, засобів і технологій навчання шляхом моніторингових досліджень (<https://salo.li/26c41c7>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

За результатами аналізу ВСО та зустрічей у фокус-групах ЕГ встановила, що інформація про цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок і критерії оцінювання окремих освітніх компонентів надається усім учасникам освітнього процесу своєчасно. Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/knxtkn>) необхідна інформація представлена в робочих програмах освітніх компонентів (для нормативних ОК) і силабусах (для вибірових ОК). Вони оприлюднені на офіційному сайті Університету (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/geo/opp_103_Hidrolohiia.php) та доступні на платформі Moodle. Здобувачі ВО під час зустрічі у фокус-групах підтвердили, що можуть отримувати необхідну інформацію від викладачів відповідних дисциплін під час першого заняття, перед проходженням практики чи в процесі індивідуальних консультацій. Критерії оцінювання описані у програмах навчальних дисциплін і практик, а також у силабусах, де зазначено розподіл балів за кожен вид навчальної діяльності відповідно до національної шкали оцінювання та ЄКТС. На офіційному сайті ТНПУ функціонує Інформаційний портал географічного факультету (<https://surl.li/jigppj>), який містить графік освітнього процесу, графіки модульного та підсумкового контролю, а також інформацію про атестацію здобувачів ВО. У системі Moodle розміщені електронні навчально-методичні комплекси дисциплін (<https://elr.tnpu.edu.ua/>), що включають навчальні матеріали, такі як робочі навчальні програми, лекції, практичні завдання, презентації, відеоматеріали, методичні рекомендації, завдання для самостійної роботи. За результатами моніторингових досліджень майже всі здобувачі ВО висловили задоволення рівнем інформованості щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання, а також критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

На основі аналізу ВСО та результатів зустрічей зі здобувачами ВО ЕГ зробила висновок, що ЗВО забезпечує належний рівень інтеграції навчання і наукових досліджень у процесі реалізації ОП Гідрологія. Викладачі та здобувачі ВО за ОП мають свободу у виборі напрямів наукових досліджень і можливість реалізовувати свої наукові інтереси. У межах ОП активно застосовуються дослідницькі методи навчання, особливо в ОК циклу професійної підготовки. Здобувачі ВО виконують індивідуальні науково-дослідні завдання, презентують результати лабораторних досліджень, здійснюють наукові повідомлення. Важливу роль у формуванні дослідницьких компетентностей відіграє збір матеріалів для курсових і кваліфікаційних робіт під час проходження практик, обстеження водних об'єктів місцевості та спільної реалізації проєктів із партнерами й стейкхолдерами ОП. Дослідницький компонент найбільш виражено представлений у таких ОК як «Екологія», «Охорона і збереження водних ресурсів», «Гідрографія», «Гідротоксикологія», «Загальна гідрологічна практика», «Комплексна гідрологічна практика». На кафедрі геоєкології та гідрології щорічно проводиться звітна конференція викладачів, здобувачів ВО, магістрантів і аспірантів. Під керівництвом викладачів здобувачі ВО готують тези та статті, які є результатами їхньої науково-дослідної роботи, і представляють основні положення власних досліджень на конференціях. Крім того, студентські статті публікуються у «Студентському науковому віснику ТНПУ» (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/naukzap/2498-stud-nayk-visn>), «Віснику Тернопільського відділу УГТ» (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/naukzap/3666-geograficne-tovarystvo>) та матеріалах щорічних звітних конференцій (<http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/konferentsii>). Для обговорення сучасних питань науки та практики на ОП діють студентські проблемні групи. ЕГ було надано плани засідань цих груп (відповідь на запит ЕГ, п. 6). Здобувачі освіти мають змогу виконувати наукові дослідження у спеціалізованих навчальних лабораторіях (наприклад, Лабораторії моделювання еколого-географічних систем) та наукових центрах (Науковий центр екологічної інновації), а також під час навчальних і виробничих практик. У ЗВО впроваджено заходи для стимулювання наукової діяльності, зокрема шляхом нарахування додаткових рейтингових балів за наукові публікації здобувачів освіти.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Аналіз ВСО та результати онлайн-зустрічі з НПП підтверджують, що викладачі активно оновлюють навчальні дисципліни, враховуючи власні наукові досягнення, сучасну теоретичну базу та практичні здобутки наук про Землю. Щорічне оновлення змісту ОК відбувається шляхом модернізації робочих навчальних програм і силабусів відповідно до «Положення про робочу програму навчальної дисципліни» (<http://surl.li/cvuggi>) та «Положення про розроблення і супроводження освітніх програм у ТНПУ» (<http://surl.li/pkfyht>). Викладачі кафедри геоєкології та гідрології регулярно працюють над удосконаленням змісту ОК, використовуючи сучасні наукові дані та практичний досвід. Зміст лекцій також постійно оновлюється: вводяться актуальні статистичні дані, впроваджуються сучасні методики та методи досліджень, а у робочих програмах додається оновлена рекомендована література і джерела інформації. Наприклад, у межах ОК «Гідрографія» в 2023–2024 н.р. враховано публікації Царика Л.П., Кузика І.Р., Янковської Л.В. (2022) та Tsaryk L., Kovalchuk I., Tsaryk P., Kuzyk I., Tsaryk V. (2022). Додатково до програми введено тему, що висвітлює гідрографічні особливості міста на прикладі Тернополя. Участь викладачів кафедри у виконанні госпдоговірних тем, таких як підготовка звітів з оцінки впливу на довкілля (ОВД) та стратегічної екологічної оцінки (СЕО), знаходить відображення у змісті як обов'язкових ОК («Управління водними ресурсами», «Основи моделювання і прогнозування гідрологічних процесів»), так і вибірових («Оцінка впливу на довкілля», «Мала

гідроенергетика», «Антропогенна гідрологія»). Оновлення освітніх компонентів підтверджується науковими досягненнями викладачів, зокрема їхніми публікаціями у фахових виданнях, монографіями, стажуванням у закордонних університетах та підвищенням кваліфікації у провідних українських ЗВО. Результати досліджень НПП публікуються як в українських наукових виданнях, так і у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science. Аналіз публікацій показав, що тематика досліджень викладачів тісно пов'язана з науковими дисциплінами, які вони викладають.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Аналіз ВСО та результати зустрічей у фокус-групах дозволили ЕГ дійти висновку, що освітня, наукова діяльність і викладання, які сприяють інтернаціоналізації ЗВО, реалізуються у відповідності до ключових документів. Серед них: «Стратегія інтернаціоналізації» (<http://surl.li/wbrzul>), «Положення про навчально-науковий центр проєктної та науково-технічної діяльності» (<http://surl.li/kvzruz>) і «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у ТНПУ» (<https://surl.li/kubgfy>). Викладачі та здобувачі ВО мають можливість стажування й підвищення кваліфікації у провідних європейських університетах, що регламентується угодами про співпрацю із закордонними ЗВО (відповідь на запит ЕГ, п. 1). Зокрема, науково-педагогічні працівники проходили міжнародне стажування: доц. Новицька С. – у Гуманітарно-природничому університеті ім. Яна Длугоша в Ченстохово (Польща, 2020), проф. Царик Л. – у Інституті третього тисячоліття в м. Громадка (Польща, 2021), доц. Стецько Н. – у Природничому університеті в Любліні (Польща, 2021), доц. Барна І. – у Anhalt University of Applied Sciences (Німеччина, 2022). Участь підтверджена сертифікатами (відповідь на запит ЕГ, п. 3). Викладачі активно публікують результати наукових досліджень у міжнародних базах Scopus та Web of Science. Серед авторів – Дем'янчук П.М., Царик Л.П., Гулик С.В., Новицька С.Р., Янковська Л.В. та інші. Викладачі також беруть участь у міжнародних конференціях. Водночас на ОП Гідрологія поки відсутні здобувачі освіти, які б брали участь у програмах міжнародної академічної мобільності або студентських наукових проєктах міжнародного рівня.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП Гідрологія за критерієм 4 відповідає акредитаційним вимогам за всіма підкритеріями. Позитивними практиками під час реалізації ОП є: - наявність електронних навчально-методичних комплексів дисциплін, що інтегровані до платформи Moodle; - щорічне оновлення робочих навчальних програм дисциплін та силябусів на основі наукових досягнень викладачів та сучасних практик у сфері наук про Землю; - практична спрямованість кваліфікаційних робіт бакалавра, що базуються на результатах власних досліджень здобувачів ВО та мають чітко регіональний контекст - дослідження водних об'єктів Тернопільської області.

Недоліки

Недоліків за даним критерієм визначено не було.

Рекомендації

1. У 2025/2026 н.р. гаранту ОП залучити до викладання практикоорієнтованих ОК професійного циклу фахівців-практиків. Формами залучення можуть бути бінарні лекції, проведення частини навчальних занять на підприємствах, наукові екскурсії. 2. До наступної акредитації запровадити практику залучення іноземних викладачів із університетів-партнерів до викладання на ОП Гідрологія. Організовувати онлайн-семінари або інші форми співпраці із закордонними науковцями та практиками, забезпечуючи їхню участь в освітньому процесі на даній ОП. 3. У новій редакції ОП Гідрологія 2025 року передбачити викладання окремих фахових освітніх компонентів іноземною мовою. Це сприятиме розширенню можливостей академічної мобільності та інтернаціоналізації як для НПП, так і для здобувачів освіти. 4. З 2025/2026 н.р. гаранту ОП за підтримки керівництва ЗВО запровадити практику залучення здобувачів ВО ОП Гідрологія до програм академічної мобільності, участі їх у міжнародних студентських проєктах, конференціях, воркшопах. Це дозволить здобувачам освіти отримати нові знання та презентувати результати власних досліджень на міжнародному рівні, налагодити комунікацію із здобувачами освіти закордонних ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Правила проведення контрольних заходів, врегульовані в ОП, навчальному плані, програмах ОК і силабусах (<https://is.gd/LpiRSz>), є чіткі, зрозумілі та вчасно оприлюднені і доступні на відповідних сайтах та врегульовані нормативно-правовими документами ЗВО, зокрема «Положенням про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/bismck>) та «Положенням про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» (<https://surl.li/kdxvks>). Різноманітність зазначених форм поточних контрольних заходів, їх різноплановість, змістове наповнення, системність та періодичність застосування дозволяють об'єктивно оцінити ПРН здобувачів за ОП. Формами контрольних заходів у межах ОК ОП за першим (бакалаврським) рівнем є поточний (усне опитування або письмовий контроль на практичних (семінарських) заняттях, комп'ютерне тестування, перевірка практичних завдань), підсумковий (семестровий контроль) у вигляді заліку або іспиту та державна атестація у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Модульний контроль може проводитися у формі комп'ютерного тестування, письмової контрольної роботи, творчих завдань, есе, презентації наукової роботи, колоквиуму тощо. Для підсумкового й модульного контролю застосовується сумарне оцінювання, за якого підсумкова оцінка утворюється як сума балів за всі види поточної навчальної діяльності (виконання практичних завдань, розв'язування задач, активність на семінарських заняттях, усні доповіді та презентація проєктів). Форми контролю та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів ВО відображені у РПНД (розділ 5, 6, 7), структура та зміст якої регламентується «Положенням про робочу програму навчальної дисципліни» (<https://surl.li/vvpaln>), робочі програми ОК наявні у публічному доступі (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/geo/opp_103_Hidrolohiia.php). У РПНД зазначені: засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання; форми контролю; критерії та порядок оцінювання результатів навчання (критерії оцінювання на практичних/семінарських заняттях, критерії оцінювання ІНДЗ). Чітко прописані механізми накопичення та формування 100% підсумкової оцінки, види (способи) оцінювання і шкала оцінювання. Комплексна система оцінювання здобувачів ВО, що навчаються на ОП, базується на Європейській кредитно-трансферно-накопичувальній системі (ЄКТС).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Атестація здобувачів відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України спеціальності 103 Науки про Землю галузі знань 10 Природничі науки для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затвердженого наказом МОН України № 730 від 24.05.2019 р. Формою атестації за даною ОП є публічний захист кваліфікаційної роботи. За результатами захисту кваліфікаційної роботи атестаційною комісією, призначеною наказом ректора Університету, приймається рішення про присудження (відмову в присудженні) кваліфікації: бакалавр з Наук про Землю із врученням диплому державного зразка.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Необхідна інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання є відкрита та доступна для всіх учасників освітнього процесу. Проведення контрольних заходів регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу» (<http://surl.li/bismck>), «Положенням про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» (<http://surl.li/aaniva>). Інформація про час і місце проведення контрольних заходів розміщено на офіційному сайті (<https://is.gd/XPY8wS>). Відомості про форми контрольних заходів та критерії оцінювання, графіки контрольних заходів розміщуються на початку кожного семестру на інформаційному порталі (<https://surl.li/nzwter>): назва ОК, НПП, що забезпечує ОК, конкретний розподіл балів за змістовими модулями з кожної ОК та кінцеві дати модульного й підсумкового контролів. На початку семестру НПП, який забезпечує викладання ОК, ознайомлює здобувачів зі змістом, структурою ОК, формою підсумкового контролю, прикладами завдань та з системою й критеріями оцінювання. Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів забезпечено: письмовою формою проведення семестрового контролю або комп'ютерного тестування у системі Moodle, ознайомленням здобувачів ВО з прикладами завдань поточною і семестрового контролю та критеріями оцінювання результатів освітнього процесу на початку семестру. Доступною є інформація про успішність студентів впродовж семестру для всіх учасників освітнього процесу у журналі академічної групи. У випадку незгоди з оцінкою здобувач має право подати на ім'я ректора апеляційну заяву в день проведення контролю. Наказом ректора створюється комісія для розгляду апеляції,

де головою комісії призначається перший проректор, членами – декан факультету та завідувач кафедри, можуть бути залучені інші НПП. У випадку встановлення комісією ознак необ'єктивності, комісія пропонує ректору університету скасувати відповідну оцінку і провести повторне оцінювання здобувача ВО у присутності комісії. Процедура вирішення конфліктних ситуацій регламентується «Положенням щодо врегулювання конфліктних ситуацій» (<https://surl.li/avvvmi>) та «Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у ТНПУ» (<https://surl.li/jaoiuh>). Ліквідація академічної заборгованості здійснюється шляхом повторного складання підсумкового контролю. Допускається повторне складання екзамену не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз – викладачеві, другий – комісії, яка створюється деканом факультету. Графік повторного складання екзаменів затверджує декан (заступник декана) і оприлюднює на інформаційному стенді географічного факультету та інформаційному порталі університету (<https://info.elr.tnpu.edu.ua/>). На ОП ліквідація академічної заборгованості здійснюється до початку наступного семестру. Навчально-науковий центр якості освіти щорічно здійснює анкетування студентів щодо рівня задоволеності здобувачів освіти якістю надання ТНПУ освітніх послуг. Здобувачі ВО та випускники під час Zoom-зустрічі відзначили об'єктивність оцінювання.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У ТНПУ імені Володимира Гнатюка діє система моніторингу якості освіти, запроваджені зрозумілі та прозорі стандарти й процедури дотримання академічної доброчесності. Політика, стандарти та внутрішня нормативна база ТНПУ з питань дотримання академічної доброчесності задекларовані у «Кодексі честі ТНПУ імені Володимира Гнатюка», «Кодексі корпоративної культури ТНПУ імені Володимира Гнатюка», «Кодексі академічної доброчесності ТНПУ імені Володимира Гнатюка», «Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у ТНПУ імені Володимира Гнатюка», «Положенні про запобігання та виявлення плагиату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів вищої освіти ТНПУ імені Володимира Гнатюка», «Положенні про запобігання і виявлення плагиату та інших видів академічної нечесності у навчально-методичній та науково-дослідній роботі працівників ТНПУ імені Володимира Гнатюка», «Положенні про групу сприяння академічній доброчесності у ТНПУ імені Володимира Гнатюка», «Положенні про комісії з академічної доброчесності і університетську комісію з етики та управління конфліктами» (<https://surl.li/xkhpui>). Працює група сприяння академічній доброчесності (<https://surl.li/rgudmd>), яка популяризує академічну доброчесність. Згідно з вимогами законодавства в університеті функціонує «Гаряча лінія» (pravo@tnpu.edu.ua). Дотримання академічної доброчесності забезпечується обов'язковою перевіркою кваліфікаційних робіт на наявність плагиату за допомогою спеціальних комп'ютерних програм, з власниками і розробниками яких ТНПУ уклав угоди про співпрацю (<https://surl.li/cujjdw>). Інструментами контролю є система виявлення збігів/ідентичності/схожості «Unichek», програмно-обчислювальний комплекс «StrikePlagiarism», система управління навчальними ресурсами Moodle, Turnitin. НПП та студенти ознайомлюються з положенням про академічну доброчесність і підписують відповідну декларацію. Декларації викладачів зберігаються у відділі кадрів, а здобувачів – у їх особових справах. Академічна доброчесність популяризується при вивченні окремих ОК (Основи наукових досліджень). На географічному факультеті систематично проводяться заходи із популяризації академічної доброчесності, у яких беруть участь здобувачі ВО (<https://surl.li/fuyolu>). За порушення академічної доброчесності здобувачі ВО можуть бути притягнуті до таких видів академічної відповідальності: повторне складання іспиту або заліку, повторне проходження відповідного ОК, позбавлення академічної стипендії чи пільг на оплату навчання. Випадків порушення академічної доброчесності на ОП Гідрологія за час її функціонування не зафіксовано.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП Гідрологія за критерієм 5 відповідає акредитаційним вимогам за усіма підкритеріями. Позитивними практиками під час реалізації ОПП є: – внутрішня нормативна база ЗВО у повному обсязі врегулює механізми контрольних заходів, процедури оцінювання здобувачів ВО та питання дотримання академічної доброчесності. Наявна практика популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти та НПП; – у ЗВО форми контрольних заходів, правила їх проведення та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими та оприлюднені у відкритому доступі, є доступними для всіх учасників освітнього процесу; – розроблені чіткі процедури розгляду звернень здобувачів щодо оцінювання, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження.

Недоліки

За підкритерієм 5.4. ЕГ визначила недолік, пов'язаний з наявністю у репозитарії ТНПУ ім. Володимира Гнатюка лише назв випускних кваліфікаційних робіт та їх коротких анотацій.

Рекомендації

1. Випускні кваліфікаційні роботи, починаючи з випуску 2025 р., оприлюднювати на офіційному сайті закладу вищої освіти або в репозиторії ТНПУ або його структурного підрозділу у повнотекстовому форматі. Упродовж 2025 р. доопрацювати пошукову систему репозитарію ЗВО для полегшення процесу знаходження випускних кваліфікаційних робіт у розрізі ОП.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Згідно з наявною в ОП та ВСО інформацією освітній процес забезпечується 24 особами науково-педагогічного персоналу (НПП), серед яких 4 доктори наук, 19 кандидатів наук і 1 викладач без наукового ступеня. Відомості про якісний склад науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників, які забезпечують реалізацію освітніх програм розміщено на офіційному сайті (<https://drive.google.com/drive/folders/1RY9GXJaE3ImbhcXvlBmsuS3JVSDoWR2z>). Аналіз даних свідчить про те, що всі викладачі мають відповідну академічну та професійну кваліфікацію для викладання визначених ОК, що відповідає пунктам 36-38 Ліцензійних умов. НПП мають публікації, сфера дослідження у яких відповідає змісту ОК, який забезпечує викладач. Викладачі ОП мають досвід професійної діяльності, публікації в міжнародних наукометричних базах, активні профілі в ORCID, Researcher ID, Google Scholar і постійно працюють над підвищенням професійної кваліфікації, що підтверджується сертифікатами, наданими гарантом ОП (відповідь на запит ЕГ, п. 3). Для реалізації ОК, які не є профільними для НПП кафедри, подається заявка на відповідну кафедру, яка розподіляє дисципліну конкретному викладачу. Під час зустрічей зі здобувачами за ОП Гідрологія було відзначено високий рівень задоволеності викладачами як професіоналами у своїх галузях. ЕГ також відзначає, що ОК забезпечені актуальними методичними та науковими працями, включаючи роботи НПП, які беруть участь у реалізації ОП. Таким чином, ЕГ констатує, що склад НПП має високу академічну та професійну кваліфікацію, що повністю відповідає цілям і результатам ОП та сприяє формуванню необхідних компетентностей у здобувачів ВО.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

ЕГ, аналізуючи наявну інформацію, відзначає, що добір науково-педагогічних працівників для реалізації даної ОП здійснюється на конкурсній основі та регламентується «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладення з ними трудових договорів (контрактів)» (<https://surl.li/lzhiny>) та «Положенням про щорічне рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників» (<http://surl.li/eroozy>). До участі у конкурсі допускаються особи, які мають вищу освіту (магістр, спеціаліст), володіють державною мовою, мають науковий ступінь та/або вчене звання, що відповідає профілю кафедри, а також стаж науково-педагогічної роботи. Важливими критеріями є відповідність вимогам п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, а також позитивні відгуки здобувачів ВО. Під час конкурсного добору враховуються такі вимоги: відповідність кваліфікації викладача профілю навчальної дисципліни; наявність наукового ступеня; відповідність кадровим вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності; досвід роботи за спеціальністю та здатність до постійного професійного розвитку; дотримання норм академічної доброчесності; високий методичний рівень викладання із застосуванням інноваційних методик; наукова активність та результати щорічного рейтингового оцінювання (<https://surl.li/xugafn>). Разом з цим враховуються відгуки здобувачів ВО, які висловлюються під час зустрічей з керівництвом факультету, завідувачами кафедр та кураторами академічних груп. Процес конкурсного відбору базується на принципах рівності прав кандидатів, об'єктивності оцінювання, неупередженості та прозорості, без дискримінаційних обмежень за віком, статтю чи національністю. Вимоги до викладачів визначаються виключно на основі їхньої професійної компетентності, наукових досягнень та педагогічного досвіду. На зустрічі 7 представником відділу кадрів підтверджено, що процедура конкурсного відбору здійснюється відповідно до зазначених нормативних документів. Таким чином, ЕГ констатує, що чинна процедура забезпечує якісний добір фахівців з високим рівнем професіоналізму, здатних реалізувати цілі та програмні результати навчання ОП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Аналіз матеріалів ВСО, додаткових матеріалів, наданих гарантом ОП, а також проведених зустрічей демонструє, що до організації та реалізації освітнього процесу ОП активно залучаються потенційні роботодавці, професіонали-практики та експерти галузі. Зокрема, П'ятківський Я.О., заступник начальника Управління екології та природних ресурсів Тернопільської ОВА, сприяє проведенню практик на базі очолюваного ним структурного підрозділу, орієнтує студентів на виконання кваліфікаційних робіт з місцевої та регіональної тематики. На прикладних аспектах водокористування особливу увагу звертає завідувач сектору організаційних робіт та кадрового забезпечення Тернопільського обласного центру з гідрометеорології Софінська О.В., яка також забезпечує умови для проходження виробничої практики здобувачами ОП Гідрологія на гідрологічних постах річок Тернопільської області. Щорічно на географічному факультеті ТНПУ проводяться відкриті лекції, тренінги, конференції та семінари за участі представників управлінських структур міста, територіальних громад, області, а також науково-педагогічних працівників ЗВО інших регіонів України. Одним із таких заходів є науково-практичний семінар на тему «З досвіду реалізації водної політики держави Ізраїль» (<https://tnpu.edu.ua/news/8406/>), спікером якого виступив керівник Центру з підвищення кваліфікації працівників водного господарства Тарас Капуста. У березні 2024 р. до Всесвітнього дня води було проведено науково-практичний семінар «Гідроекологічні проблеми басейну річки Дністер: сучасний стан та перспективи вирішення» (<https://tnpu.edu.ua/news/9935/>). Участь у семінарі взяв Олег Мандрик – голова Басейнової ради Дністра. Аналіз ефективності залучення роботодавців до освітнього процесу проводиться у межах особистих зустрічей та бесід. Гарант ОП та присутні роботодавці на зустрічі 9 підтвердили, що вони беруть участь у перегляді ОП, їхні пропозиції враховуватимуться під час її оновлення.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

На основі аналізу ВСО, документів розміщених у вільному доступі, зустрічей з НПП та адміністрацією ЕГ констатує, що ТНПУ сприяє професійному розвитку викладачів за власними програмами та у співпраці з іншими організаціями, а також заохочує розвиток викладацької майстерності. Процедура, види, умови підвищення кваліфікації визначені у «Положенні про професійний розвиток науково-педагогічних працівників» (<https://surl.li/wprwmqu>). У ТНПУ діє програма професійного розвитку НПП, яку координує Центр професійного розвитку та лідерства. Ведеться робота над посиленням практичної складової підвищення кваліфікації НПП в системі післядипломної та неформальної освіти, зокрема, шляхом проходження стажувань на підприємствах, установах, організаціях в межах України та за кордоном, участі у міжнародних проєктах, грантових програмах, навчання за сертифікаційними програмами. ТНПУ сприяє професійному розвитку НПП, заохочує до вивчення іноземної мови, пропонуючи відповідні курси. Викладачі регулярно беруть участь у стажуваннях, у тому числі за кордоном. У 2024 р. асистент Кузик І.Р. пройшов онлайн-стажування «Digital Future: Blended Learning» (6 кредитів ECTS, 180 год.). Також НПП проходять курс «Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів» на платформі Prometheus, співавтором якого є НПП ТНПУ М. Бойко. У ТНПУ стимулювання підвищення фаховості та викладацької майстерності регламентується Статутом університету (<http://surl.li/ucwpys>) та Колективним договором на 2024-2025 н.р. (<http://surl.li/pdjgch>). Так, наприклад, здійснюється матеріальне і моральне стимулювання НПП за сумлінну працю, успіхи у професійній підготовці студентів та вагомі наукові здобутки. Згідно з «Положенням про рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників» (<http://surl.li/bbkwyue>) рейтинг викладача враховується під час підписання контракту, моральному та матеріальному стимулюванні. За високий професіоналізм, ефективну підтримку у формуванні та реалізації державної політики у сфері освіти і науки, підготовку висококваліфікованих фахівців відомчими відзнаками, грамотами та подяками нагороджено доц. Янковську Л.В., доц. Новицьку С.Р., проф. Царика Л.П., доц. Барну І.М., доц. Чеболду І.Ю., асист. Кузика І.Р. До справи долучені довідки та сертифікати, що в т.ч. підтверджують розвиток професійної кваліфікації НПП (відповідь на запит ЕГ, п. 3). Ці та інші приклади підтверджуються як документально, так і безпосередньо їх учасниками на зустрічах. ЕГ констатує, що ЗВО активно сприяє професійному розвитку викладачів, а самі викладачі зацікавлені в цьому.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

На основі аналізу ВСО, додаткових документів, інформації на сайті факультету та зустрічей під час акредитації, ЕГ підтверджує повну відповідність усім підкритеріям в рамках критерію 6. Науково-педагогічні працівники відповідають кваліфікаційним вимогам, зазначеним у пунктах 36-38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, мають публікації, які стосуються змісту освітнього компонента, який вони реалізують. Процедура конкурсного відбору науково-педагогічних працівників є прозорою, базується на принципах рівності прав кандидатів, об'єктивності оцінювання та відсутності дискримінації. У реалізації освітнього процесу беруть участь роботодавці, експерти та професіонали-практики. Крім того, ЗВО підтримує і заохочує професійний розвиток науково-педагогічних працівників. Серед позитивних практик – висока кваліфікація кадрів, що включає викладачів виключно з науковими ступенями (один виняток). Разом з цим ЗВО сприяє та заохочує професійний розвиток НПП. Таким чином, ЕГ встановлює рівень відповідності за даним критерієм - В.

Недоліки

Відсутні недоліки в рамках критерію 6.

Рекомендації

Рекомендаціями в рамках критерію 6 є: - поглибити співпрацю з місцевими і регіональними роботодавцями для організації практичних занять, стажувань та проєктів, що дозволить студентам отримати реальний досвід роботи. Наприклад, з наступного н.р. доцільно створити спільні ініціативи з підприємствами для розробки курсових та кваліфікаційних робіт на основі реальних завдань; - посилити застосування договорів про співпрацю в т.ч. і міжнародну саме до представленої ОП вже з поточного навчального року (академічний обмін, стажування і т.п.). Насамперед пропонується для проведення лекційних, практичних занять тощо залучати відомих українських та закордонних професіоналів-практиків. Це у свою чергу посилить інтернаціоналізацію ОП, буде сприяти академічній мобільності здобувачів ВО та розвитку володіння іноземною мовою; - до наступного н.р. посилити публікаційну активність НПП у виданнях, включених до переліку фахових видань України або до міжнародних наукометричних баз, зокрема Scopus чи WoS.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Доступними для освітнього процесу є 13 комп'ютерних класів, 31 одиниця мультимедійного обладнання та 6 комплексів, смарт дошка, смарт телевізори та ін. Забезпеченню освітнього процесу та наукової діяльності сприяє доступ до світових баз даних (у межах проєкту ElibUkr доступ до Statista; EBSCOhost; EBSCO; IOPscience; De Gruyter; Global Patents Reference Center). Для забезпечення освітньої діяльності на ОП використовуються лабораторія моделювання еколого-географічних процесів, лабораторія хімії навколишнього середовища, навчальна лабораторія фізичної географії та ін. Здобувачам ВО доступні 42 комплекси професійно-орієнтованих та вибіркового ОК у системі Moodle (<https://elr.tnpu.edu.ua/course/index.php>). При факультеті функціонує Геологічний музей. У ЗВО функціонує освітній Хаб English Digital Space, Центр освітніх та психологічних інтерактивних технологій, Центр євроінтеграційних студій та комунікацій, Центр міжкультурних комунікацій. Для проведення практик використовується Географічний стаціонар (с. Дзвенигород). Реалізація ОП забезпечується наявністю відповідної соціальної інфраструктури, зокрема: 5 гуртожитків, бібліотека (книжковий фонд становить 503650 примірників, періодичних видань – 80879, ел. контент – 32921 найменувань, функціонує вебсайт <http://www.library.tnpu.edu.ua>, електронний каталог вміщує 643650 записи, забезпечений безкоштовний доступ до Інтернету та електронних видань наукометричної бази WoS, Scopus), 10 спортивних залів, актові зали, культурно-мистецький центр «Світлиця», студентська їдальня, студентське кафе. Усі ОК у цілому забезпечені відповідними засобами для повноцінного їх засвоєння. Крім центральної бібліотеки, функціонує бібліотека з фондovими матеріалами кафедри геоєкології та гідрології. Матеріально-технічне забезпечення відповідає чинним санітарно-технічним нормам і забезпечує належне здійснення освітнього процесу. Аналіз матеріалів, додаткової інформації та результатів Zoom-зустрічей ЕГ дає можливість зробити висновок, що фінансові та матеріально-технічні ресурси географічного факультету ТНПУ забезпечують реалізацію визначених ОП цілей та програмних результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Усі учасники освітнього процесу можуть отримати безоплатний доступ до вітчизняних та міжнародних наукометричних баз даних та інших електронних ресурсів (<http://surl.li/xxkx1x>). Використовується платформа дистанційного навчання Moodle (<https://elr.tnpu.edu.ua/course/index.php>), функціонують наукові гуртки, проблемні групи. Корпуси ЗВО, комп'ютерні класи, кафедри, деканати під'єднані до єдиної мережі Інтернет (у всіх місцях провадження освітньої діяльності наявний доступ до мережі (Wi-Fi). Актуальна інформація та новини відображаються на офіційному вебсайті ТНПУ, у групах соціальних мереж, месенджерах та поширюються

корпоративною електронною поштою. ЗВО забезпечує потреби та інтереси здобувачів ОП, які визначені Статутом (<http://surl.li/ucwpys>) та Правилами внутрішнього трудового розпорядку ТНПУ (<https://surl.li/kydlje>). Проводяться опитування щодо виявлення потреб та інтересів здобувачів (<https://surl.li/ibahwy>). Проблеми забезпечення освітньої діяльності обговорюються на зустрічах з ректором, деканом, завідувачем кафедри та інших наукових, освітніх і виховних заходах (<https://tnpu.edu.ua/news/7185/>; <https://tnpu.edu.ua/news/7184/>; <https://tnpu.edu.ua/news/8501/>; <https://tnpu.edu.ua/news/8238/>; <https://tnpu.edu.ua/news/8362/>; <https://tnpu.edu.ua/news/9309/>). ЕГ під час проведення зустрічей та огляду матеріально-технічної бази отримала докази того, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів та здобувачів ВО до необхідної інфраструктури та інформаційних ресурсів (бібліотека, спортивні зали та ін.), яка необхідна для реалізації даної ОП.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

В Університеті профілактика психічного здоров'я покладена на соціально-психологічну службу, головним завданням якої є психологічний супровід освітнього процесу та реалізація низки заходів профілактичного, корекційного та навчально-просвітницького характеру (<https://surl.li/eiqbxw>; <https://surl.li/kraorj>). Функціонує служба моніторингу та врегулювання конфліктів (<https://surli.cc/uuhfxs>), організовуються вебінари щодо розпізнавання та протидії булінгу (<https://surl.li/krophe>). У ЗВО проводяться заходи щодо пропагування здорового способу життя, зокрема, міжфакультетські змагання з різних видів спорту. У навчальних корпусах і гуртожитках обладнані укриття, що дають змогу захистити усіх учасників освітнього процесу під час повітряних тривог в умовах воєнного стану. У робочому стані є укриття та бомбосховища, які розраховані на одночасний прийом до 2000 осіб. Працівники та здобувачі ВО регулярно проходять інструктаж з охорони праці та протипожежної безпеки. ЗВО оснащений первинними засобами пожежогасіння. Для всіх приміщень розроблені плани екстреної евакуації, які розташовані у видних місцях. Моніторингові дослідження свідчать про високу задоволеність (97%) здобувачів ОП освітнім середовищем ЗВО (<https://sal0.li/15dc761>). ЕГ мала змогу пересвідчитись, що освітнє середовище (аудиторний фонд, бібліотека та ін.) є максимально пристосованими до потреб і дозволяють безперешкодно здійснювати освітній процес та враховувати інтереси здобувачів ОП. Під час акредитаційної експертизи, вивчення відомостей СО, спілкування з фокус-групами ЕГ з'ясувала, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів ВО. У ЗВО впроваджена система збереження життя і здоров'я всіх учасників освітнього процесу та призначені відповідальні особи за охорону праці та протипожежний стан в університеті на 2024-2025 навчальні роки (наказ № 276 від 05.09.2024).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Усі здобувачі ВО за ОП Гідрологія мають повний доступ до всієї інформації кафедри, факультету та ЗВО, яка постійно оновлюється і є актуальною (вебсайт <http://tnpu.edu.ua/>), розміщено інформацію про організацію освітнього процесу, дорожню карту студента (<https://surl.li/hgzjlj>), види контролю успішності здобувачів ВО та методику оцінювання за шкалою ECTS. Доступні графіки модульного контролю, підсумкового контролю, атестацій, практик, консультацій та індивідуальних занять з навчальних дисциплін (<https://surl.li/vvtznk>). Окремим здобувачам надаються соціальні стипендії відповідно до «Правил призначення стипендій» (<https://surl.li/khgwsu>). За свідченням здобувачів ВО, НППІ забезпечують освітню та консультативну підтримку студентів, проводячи консультації, надаючи відповідні навчально-методичні матеріали, залучаючи до наукової роботи та громадських заходів. Загалом ЕГ прийшла до висновку, що ТНПУ повною мірою забезпечує для здобувачів ВО всебічну освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку. ЕГ за час проведення акредитаційної експертизи було з'ясовано, що ЗВО та географічний факультет здійснюють повну освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів ВО. Зазначена підтримка регламентується нормативними документами ЗВО: «Положенням про організацію освітнього процесу» (<https://surl.li/sjbfjr>), «Положенням про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» (<http://surl.li/bzjyvv>) та «Правилами внутрішнього трудового розпорядку» (<https://surl.li/dbaxlr>). Розвинена система студентського адміністрування, спілкування між студентством відбувається завдяки старостам академічних груп, деканату, студентському самоврядуванню, Раді молодих вчених (<https://surl.li/bdfeem>), Науковому товариству студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів та молодих вчених (<https://surl.li/ezbfff>). Інформаційна підтримка здобувачів ОП здійснюється у соціальних мережах (Instagram, Facebook) та месенджерах. Інформація для здобувачів щодо змісту ОП доступна на сайті ТНПУ в розділі «Навчання» (<https://tnpu.edu.ua/navchannya/>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

У ТНПУ розроблено «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ТНПУ ім. Володимира Гнатюка» (<https://is.gd/Z3SW9j>) та створено Інклюзивно-ресурсний центр (<https://surl.li/iyotie>), який розробив «Паспорт інклюзивного середовища університету та міста». Правилами

прийому до ЗВО (розділ VIII) передбачено спеціальні умови вступу. За підтримки Британської ради реалізовано проєкт щодо забезпечення супроводу корпусів університету для людей з особливими потребами (сигнальні обмежувальні стрічки, надписи шрифтом Брайля). ЕГ дійшла висновку, що ЗВО має всі можливості для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, їх соціалізацію та інтеграцію в суспільство («Звіт про проведення технічного обстеження на предмет доступності осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення до прибудинкової території та будівлі» від 10.03.2023 (<http://surl.li/twulgj>)). За час функціонування ОП Гідрологія здобувачі ВО спеціальними умовами вступу та навчання не користувалися.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЗВО існує нормативна база, яка спрямована на попередження та вирішення конфліктних ситуацій, дискримінації, проявів корупції та ін., зокрема: «Антикорупційна програма» (<https://surl.li/bbjltp>), «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій» (<https://surl.li/narmjh>), «Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами» (<https://surl.li/ctykmq>). Вона спрямована на ознайомлення з нормативними документами, консультування з дотримання антикорупційних стандартів і процедур, розгляд на засіданнях учених рад шляхів запобігання хабарництву, посадовим зловживанням за результатами опитування здобувачів, розміщення скриньки довіри і телефону довіри тощо. Робота щодо запобігання та виявлення корупції здійснюється відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» та плану роботи ТНПУ за тісної співпраці керівництва, структурних підрозділів, деканату, органів студентського самоврядування. Важливі антикорупційні заходи прописані у «Звіті про виконання антикорупційної програми та плану заходів запобігання та протидії корупції» (<https://surl.li/lsturkp>). На постійній основі проводяться семінари-тренінги «Правове виховання та формування антикорупційної культури молоді» для представників студентського самоврядування (<https://surl.li/holbzd>), діють Антикорупційні програми ТНПУ, що регламентують комплекс правил, стандартів і процедур з виявлення, протидії та запобігання корупції. Функціонує соціально-психологічна служба (<https://surl.li/hdncfm>). Освітня діяльність ЗВО базується на принципах дотримання демократичних цінностей свободи, справедливості, рівності прав і можливостей, інклюзивності, толерантності, недискримінації, відкритості та прозорості.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП Гідрологія за критерієм 7 відповідає акредитаційним вимогам за підкритеріями 7.1–7.5. Позитивними практиками під час реалізації ОПП є: – в Університеті діє високоефективна соціально-психологічна служба, яка здійснює психологічний супровід освітнього процесу та реалізує ефективні заходи профілактичного, корекційного та навчально-просвітницького характеру. – ЗВО забезпечує комфортне, доступне та безпечне освітнє середовище для всіх учасників освітнього процесу.

Недоліки

1. Як засвідчили матеріали зустрічі, здобувачі ВО слабо обізнані з процедурою вирішення конфліктних ситуацій.

Рекомендації

1. Постійно інформувати здобувачів ОП Гідрологія щодо політики, нормативно-правового забезпечення та процедури вирішення конфліктних ситуацій.
2. Продовжити практику оновлення сучасного матеріально-технічного забезпечення ОП.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У ТНПУ ім. В. Гнатюка процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюється Положенням про розроблення і супроводження освітніх програм у ТНПУ (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2024/Polozhennia_pro_rozroblennia_i_suprovodzhennia_osvitnikh_program_u_TNPU.pdf). Учасники освітнього процесу повідомили, що перегляд ОП відбувається двічі на рік. Під час першого (у кінці першого семестру) формується проєкт нової редакції ОП. В кінці другого семестру відбувається остаточне обговорення та формується кінцевий варіант освітньої програми. Під час крайнього оновлення ОП у 2024 році було вдосконалено ОК Моделювання та прогнозування гідрологічних процесів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Під час зустрічей здобувачі ВО повідомили, що беруть участь в обговоренні освітніх програм. Так, до складу робочої групи входять здобувачі ВО, які під час проведення фокус-груп підтвердили, що пропонували увести дисципліну, яка б акцентувала увагу на гідрологічних особливостях регіону. В результаті у 2023 році до ОП була внесена ОК Геоєкологічні проблеми малих річок Поділля, що підтверджено гарантом ОП та іншими членами робочої групи. Представники студентського самоврядування зазначили, що є членами Вчених Рад факультету та університету, під час проведення яких відбувається затвердження освітніх програм.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці є членами робочої групи ОП Гідрологія, де можуть надавати пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу. Під час зустрічей ЕГ дізналась, що представники облгідрометцентру та Управління екології та природних ресурсів Тернопільської ОВА є членами робочої групи ОП та систематично долучаються до її обговорення. Також представники роботодавців зазначили, що їх установи слугують базами для проходження практик здобувачів ВО. Факт такої співпраці підтвердили гарант та здобувачі ОП.

4. Найважливіша практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

ОП Гідрологія проходить первинну акредитацію.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

У ТНПУ функціонує Навчально-науковий центр якості освіти, одним із завдань якого є врахування думок зацікавлених сторін щодо освітньої діяльності у ЗВО. Для цього на сторінці закладу розміщені анкети для усіх груп зацікавлених сторін (<https://tnpu.edu.ua/about/pidrozdily/monitoring/anketuvannya.php>). Проте, ЕГ зауважує, що під час зустрічей ані роботодавці, ані випускники не зазначили про проходження цих опитувань. Рекомендуємо гаранту у наступному навчальному році активізувати участь стейкхолдерів ОП в опитуваннях ЗВО. Моніторинг ОП внутрішньою системою якості є кількарівневим та включає як узгодження колегіальними органами (робочою групою, кафедрою, вченою радою факультету та університету), так і відповідними службами ТНПУ.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОП проходить первинну акредитацію.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

ЕГ переконалась, що ЗВО долучає до процедур забезпечення якості різні групи зацікавлених сторін: адміністрацію ЗВО, викладачів, здобувачів освіти, роботодавців, зовнішніх стейкхолдерів, відповідні структурні підрозділи. Зокрема, методисти Навчально-наукового центру якості освіти проводять вебінари та робочі зустрічі з гарантантами освітніх програм, семінари на факультетах, де розглядають зміни до законодавства, обговорюються рекомендації ЕГ та ГЕР попередніх акредитацій та шляхи забезпечення набуття здобувачами вищої освіти фахових компетентностей в сучасних умовах. Позитивною практикою в контексті 8 критерію ЕГ вважає розроблену Інституційну модель системи внутрішнього забезпечення якості ТНПУ (https://tnpu.edu.ua/about/pidrozdily/monitoring/Instytutsiina_model_systemy_vnutrishnoho_zabezpechennia_iakosti_TNPU.pdf). Такий документ чітко регламентує ієрархічність, функціонал та взаємозв'язки усіх учасників освітнього процесу, що робить їх взаємодію більш ефективною.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Під час реалізації ОП Гідрологія робоча група дотримується процедур перегляду ОП, що визначені у ЗВО. Представники здобувачів ВО, НПП, роботодавців та відділів ЗВО долучаються до процедури оновлення ОП, а їх думки послідовно враховуються. Така взаємодія формує культуру якості ЗВО, позитивною відмінністю якої є затверджена на інституційному рівні модель системи внутрішнього забезпечення якості ТНПУ.

Недоліки

ЕГ звертає увагу на незалученість роботодавців до опитувань, що проводить навчально-науковий центр якості освіти.

Рекомендації

Рекомендуємо гаранту ОП у 2025-2026 навчальному році сприяти проходженню опитувань Центру зацікавленими сторонами.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ переконалась, що ЗВО має значний перелік нормативних документів. Зокрема різні аспекти освітнього процесу регулюються Статутом ТНПУ, «Правилами внутрішнього трудового розпорядку», «Стратегічним планом розвитку», «Стратегією інтернаціоналізації», «Положенням про організацію освітнього процесу», «Положенням про підготовку фахівців із застосуванням дуальної форми здобуття освіти», «Положенням про дистанційне навчання», «Положенням про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором», «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність», «Положенням про перезарахування результатів навчання», «Положенням про систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти», «Положенням про електронний навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни», «Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії», «Положенням про атестацію педагогічних працівників», «Положенням про навчання (стажування) іноземних громадян», «Положенням про організацію освітнього процесу іноземців та осіб без громадянства», «Графіком освітнього процесу». Під час зустрічей адміністрація ЗВО, академічний персонал та здобувачі ВО підтвердили обізнаність вищезазначеними нормативними актами. Усі документи розміщено у вільному доступі на сайті ТНПУ (<https://surl.li/omgpaz>).

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

На сайті ЗВО розміщено проєкт ОП Гідрологія 2025 року (<https://surl.li/kdbjps>). Зацікавлені особи можуть висловити свої побажання та зауваження, скориставшись гугл-формою, яка розміщена поруч з проєктом. Також зазначена електронна адреса гаранта для надання пропозицій. ЕГ звертає увагу на відсутність оприлюднених результатів обговорення робочою групою пропозицій, що надійшли під час громадського обговорення 2024 року. Рекомендуємо започаткувати розміщення на сайті ЗВО відповідної інформації. ЕГ рекомендує ретельніше відноситися до формування проєкту ОП, що виноситься на обговорення, зокрема оновити назву випускової кафедри, яка була перейменована ще у вересні 2024 р.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ЕГ переконалась, що на сайті ТНПУ розміщено інформацію про ОП Гідрологія (<https://surl.li/wtcpyl>). Обсяг наведених документів (ОП, навчальні плани, силабуси обов'язкових та вибіркових дисциплін) повною мірою розкриває особливості ОП та є достатнім для ознайомлення зацікавлених сторін.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Діяльність на ОП відповідає вимогам критерію 9 на рівні В оскільки в ЗВО наявні документи, які регламентують освітній процес в ТНПУ. Ці документи, а також освітня програма, навчальні плани та силабуси освітніх компонент розміщено у вільному доступі на сайті університету. Наявні недоліки не є суттєвими та можуть бути усунені найближчим часом.

Недоліки

Відсутня порівняльна таблиця з результатами обговорення зауважень та пропозицій, що надійшли до проєкту ОП.

Рекомендації

Під час наступного оновлення ОП гаранту оприлюднити на сайті ЗВО порівняльну таблицю з результатами обговорення зауважень та пропозицій, що надійшли до проєкту ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	ID 27909.pdf	2D5TLnAn65sZXXnf/KBRbH87obZbSi4qzdoIrppgrVx A=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Прасул Юлія Іванівна

Члени експертної групи

Кушнір Анатолій Степанович

Ільїн Леонід Володимирович

Пасько Володимир Феодосійович

Захаров Олексій Олексійович